

NATUUREILAND TEXEL

Gratis uitgave van Nationaal Park Duinen van Texel

MIT 4 SEITEN IN
DEUTSCHER SPRACHE

INTERVIEW:

MARCEL WERNAND ONDERZOEKT
DE KLEUREN VAN DE ZEE

ZWEMMEN MET DISCOLICHTJES

KLEUREN MAKEN DE MAN

NIEUW:

NATUURGEBIED UTOPIA

Met de enige Texelse Natuur-
Activiteitenkalender

Colofon

REDACTIE:

Annette Barhorst, Linda Dinkelman, Carla Kersbergen, Daphna Lavy, Enit Scholtens, Petra Schut, Erik van der Spek, Loran Tinga, Wiepke Toxopeus

BLADMANAGEMENT:

Anja Roubos, Petra Schut

EINDREDACTIE:

Johan Bos

VORMGEVING & PRODUCTIE:

Pieter de Jong, Bos - Tekst in Uitvoering

TEKSTEN:

Redactie, Adriaan en Sytske Dijkse, Arthur Oosterbaan e.a.

ILLUSTRATIES:

Sytske Dijkse

FOTO'S:

Sytske en Adriaan Dijkse, Salko de Wolf (archieff Ecomare en Foto Fitis), Eckard Boot en Eric Menkveld (Natuurmonumenten), Erik van der Spek (SBB), Pieter de Vries, Wiepke Toxopeus, VVV Texel, archief NP Duinen van Texel, collectie Ecomare, Eva Mondeel, Jacob van Kraaikamp, Olivier Schilling, Texel Images, Arian Slagt (gemeente Texel), Ton Zegers (SBB), Arco de Graaf (Ecomare), Lisette Tuinisma, René Pop, Ingrid de Porto (Ecomare)

VERTALING:

Sabine Reents

DRUK:

Finesse Druk BV, Heerhugowaard

OPLAGE:

60.000 exemplaren

REACTIES:

Nationaal Park Duinen van Texel
Ruijslaan 92, 1796 AZ De Koog
Tel. 0222-31 74 58
e-mail: p.schut@ivn.nl
internet: www.npduinenvantexel.nl

In dit nummer

Interview:

Marcel Wernand onderzoekt de kleuren van de zee

4

De Slufter:

Regenboog in pasteltinten

8

Zwemmen met discolichtjes

8

Lepelaars op Texel

14

& verder

In geuren en kleuren **3**, Theater in De Dennen **3**, De boet van Hopman **5**, Natuurmarkt in het bos **5**, Test uw zintuigen **5**, Kleuren maken de man **6**, Ontdek de nacht **7**, Kleurige zoutwatereenden **9**, De Achtbunder **11**, Fietsknooppunten **12**, Rondwandeling Zoet & Zout **12**, Vernieuwde windsingels **13**, Veilig barbecueën in De Dennen **14**, Slimme stuwen **15**, Rondom de natuur **16-18**, Excursies **19**, Activiteiten voor ouders en kinderen **20**, Kinderpagina: Maak je eigen geurpotje **21**, Activiteitenkalender **22-24**, Huisdieren in de natuur **24**, Meer natuurinformatie **25**, Natuurgebieden op Texel **31**, 20 Nationale Parken **32**

Deutsche Seiten:

De Slufter: Regenbogen in Pastelltönen **26**, Mit den kleinen Diskolichtern schwimmen **26**, Farbige Salzwassereenten **27**, Weitere Naturinfo **28**, Naturmarkt im Wald **29**, Löfler auf Texel **29**

Nationaal Park
Duinen van Texel

ecomare

.txl

Gemeente Texel

Natureiland Texel is een uitgave van Nationaal Park Duinen van Texel i.s.m. Ecomare, VVV Texel, Staatsbosbeheer, Gemeente Texel, Natuurmonumenten en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In geuren en kleuren

De natuur manifesteert zich in vele geuren en kleuren, in een enorme verscheidenheid. Veel parfums zijn gebaseerd op de geuren uit de natuur. Geuren hebben een indringende werking; iedereen heeft weleens associaties en herinneringen bij een bepaalde geur.

In de herfst heeft de natuur de meeste kleuren en de rijkste geuren. Bladeren aan de boom worden geel, rood, bruin en soms zelfs paars. In de lente ruik je dat bloemen, planten en boomknoppen langzaam uit hun winterslaap ontwaken. De kleuren zijn fris en helder, omdat alles nog schoon en nieuw is.

In de duinen van Texel ruikt het niet alleen zilt, er zijn ook planten die een specifieke geur hebben. De kamperfoelie ruikt heerlijk op een zomerse dag. En wanneer je watermunt een beetje tussen je vingers wrijft, geeft dat een frisse geur. De sparren in het bos kunnen ook heel lekker ruiken. Die geur wordt niet voor niets vaak nagebootst. In deze eerste editie van Natuur-eiland Texel in 2011 vindt u veel informatie over geuren en foto's in prachtige kleuren. Ook is ons

magazine zelf in een nieuw jasje gestoken, waarbij we meer voor de mooiere kleuren hebben gekozen.

Petra Schut

*Coördinator Communicatie & Educatie
Nationaal Park Duinen van Texel*

Veel leesplezier!

Op 7 mei pakt Nationaal Park Duinen van Texel weer uit met een theatervoorstelling in het bos. Dit jaar

wordt het stuk 'Bomen of bezems!' gespeeld, dat speciaal is geschreven voor het Nationaal Park.

Theater in De Dennen

In de voorstelling gaat de werkelijkheid over in een sprookjesachtige fantasie, waarin goed en kwaad het tegen elkaar opnemen. Een ontslagen postbode is op zoek naar nieuw werk en stuurt zijn kinderen het bos in. Daar komen zij in handen van een heks. Zij heeft plannen voor het Nationaal Park, waarin geen ruimte is voor de natuur. Vader is ondertussen aan het solliciteren als boswachter. Maar dat word je niet zomaar! Hij moet rechtzetten wat er mis is gegaan in het bos en tegelijkertijd zijn kinderen redden. Het wordt een luchtige

voorstelling midden in de prachtige natuur, die een belangrijke rol speelt. De spelers zijn oude bekenden uit de vorige voorstelling 'Leve de koning'. Er zullen dit jaar ook weer andere Texelse groepen meedoen. Ook het publiek wordt betrokken in het spel.

Bestemd voor volwassenen en kinderen vanaf 8 jaar. Tijd: 18.00 uur en 20.30 uur. Locatie: bij het Turfveld aan het Westerslag. Kaartjes à € 7,50 zijn verkrijgbaar bij Ecomare en ter plaatse. Wees er snel bij, want op is op.

de Kleuren van de zee

Waarom is de zee bij mooi weer blauw en bij bewolkt weer grijs? De Texelse wetenschapper Marcel Wernand kan daar alles over vertellen. Hij doet al jaren onderzoek naar de kleuren van de zee.

„De Noordzee is nooit echt blauw. Er zit altijd groen en bruin in”, vertelt Wernand. „Bij bewolkt weer kun je toch blauw zien in de zee, als je met je rug naar het licht

staat. Water is van zichzelf blauw gekleurd, ook kraanwater en zwembadwater. Als je het in een 4 m lange pijp doet, kun je dat zien. Bij zonnig weer dringt het licht dieper door in het water en zie je het blauw beter.”

Marcel Wernand is onderzoeksmedewerker bij het Koninklijk NIOZ, het instituut voor zeeonderzoek bij de veerhaven op Texel. Bij de afdeling Fysische Oceanografie onderzoekt hij de kleur van de zee.

„Toen ik daar in 1977 begon, was het pionieren. We moesten zelf instrumenten bedenken om de

kleur van de zee vast te leggen. In samenwerking met biologen konden we bewijzen dat je aan de kleur veel kunt zien van wat er in zee aan de hand is. Later konden we vanuit satellieten de kleur van de zeeën bepalen. Nu krijgen we twee keer per week van elke 300 m² oceaan kleurgegevens binnen.”

Waarom is de Middellandse Zee zoveel blauwer dan de Noordzee?

„Er zitten minder voedingsstoffen in en daardoor minder algen, en ook minder slib. De Gele Zee bij China is echt gelig bruin, omdat die vol zit met dood organisch materiaal dat met de grote rivieren is meegekomen.”

De zee rond Texel heeft vele kleuren. „In mei en september is hij

Indigo

Marcel Wernand: „De mooiste zee kleur vind ik het heldere, diepblauwe, indigo gekleurde water van de open oceaan. Daar komen veel mensen nooit, maar wat dichterbij kun je een soortgelijke kleur zien in diepe grotten met een nauwe opening naar zee. Zoals La Grotta Azzurra op Capri.”

groen, omdat er veel algen in zitten”, begint Wernand. „Aan het eind van de algenbloei krijg je een bruine, troebele zee en schuim op het strand. Dat zijn de resten van dode algen. Middenin de zomer is de Waddenzee bij Texel meestal helder geelbruin door opgeloste humus. In de winter is hij vaak grijsbruin door slib. Dan stormt het vaker en werfelt het slib omhoog. Vanaf de Teso-boot kun je het verschil tussen eb- en vloedwater goed zien. Het vloedwater van de Noordzee is helder en blauwig. Het ebwater is bruin door het slib van de Waddenzee.”

Zes verschillende zee kleuren. Boven: Atlantische Oceaan; Noordzee; Kustgebied Noordzee. Onder: Kustgebied Noordzee bij algenbloei; Waddenzee; Bij een sluis, binnenwater met veel dood organisch materiaal

GEBOUWEN IN HET NATIONAAL PARK

De boet van Hopman

Ten noorden van De Koog, in het duingebied De Nederlanden, staat een boerenschuur: 'de boet van Hopman'. Af en toe worden daar excursies gehouden en je kunt er officieel in trouwen. Elk jaar broeden er torenvalken in de nestkast aan de buitenmuur.

Voor een schapenboet is de schuur erg groot, maar hij heeft wel die kenmerkende vorm. De boet staat daar al meer dan een eeuw. Vroeger was er ook een kleine boerderij bij en enkele andere schuurtjes. Er hebben wel elf mensen tegelijk in de boerderij gewoond! Verder waren er driehonderd kippen, meer dan honderd duinschapen en in de schuur zaten twaalf koeien. De gebroeders Hopman pachtten het land van Staatsbosbeheer. Hun duinboerenbedrijf heeft bestaan tot het begin van de jaren '60. Het land werd natuurgebied en de broers traden in dienst bij Staatsbosbeheer. Dit was een van de laatste boerenbedrijven in de Texelse duinen. Een paar jaar geleden is in de hele omgeving van de boet de plantengroei weggehaald. De bedoeling is dat er door het verschrallen van de bodem meer kenmerkende duinplanten gaan groeien. Er blijven schapen grazen als herinnering aan de boerengeschiedenis op deze plek.

Natuurmarkt in het bos Uitdaging en wilde tuinplanten

Zaterdag 7 mei organiseren Staatsbosbeheer en Nationaal Park Duinen van Texel weer een Natuurmarkt in het bos. De Natuurmarkt is erg populair, zowel bij kinderen als bij volwassenen. Geen wonder, want er is veel te doen in en met de natuur!

Bij de boswachters kun je een bijenhotel fabriceren om je eigen tuin natuurvriendelijker te maken. Ook kun je zelf uit een stam schijven hout zagen, die vervolgens een mooi brandmerk krijgen. Het Texelse Wampexteam zet een uitdagende tocht met opdrachten uit door De Dennen. Je kunt ook veilig in een boom klimmen en er zijn nog meer leuke activiteiten. Natuurorganisaties geven op de markt informatie over de natuur en hun werk. Voor de tuin zijn nestkastjes en wilde tuinplanten te koop. Tijd: 7 mei van 10.00 tot 16.00 uur. Locatie: op het Turfveld in De Dennen (zie het kaartje op p.32)

Test uw zintuigen in het Nationaal Park

Ook Nationaal Park Duinen van Texel is natuurlijk present op de Natuurmarkt. Het thema is geur en kleur, dus uw reuk- en smaakzintuigen worden hier getest! Bij onze stand kunt u diverse sapjes proeven van bessen uit het Nationaal Park. Kunt u alleen aan de smaak proeven van welke bes het sapje afkomstig is? Ook kunt u ruiken aan geurpotjes met diverse planten en bloemen uit het Nationaal Park. Kunt u ruiken welke bloemen het zijn?

Braakballen

De kinderen kunnen dierschedels bekijken en voelen, en raden van welke dieren de schedels afkomstig zijn. Ook kunnen ze muizenschedels en keverresten uit braakballen van roofvogels pluizen en bekijken onder de binoculair (een heel goed vergrootglas). Zin om lekker te schilderen? Er staan modellen van vogels uit het Nationaal Park die je op een groot stuk papier kunt naschilderen.

Kleuren maken de man

Mannetjesvogels versieren een vrouwtje door zich opvallend te kleden. 'Hoe maak ik indruk op een vrouwtje?', is voor de mannetjes van veel vogelsoorten ieder jaar weer een cruciale vraag. Ze kunnen daarvoor een heleboel verschillende strategieën gebruiken. In de natuurgebieden die Natuurmonumenten langs de waddendijk beheert, kunt u die vanaf april tot en met juli live van dichtbij meemaken.

De mannetjes bouwen alvast een mooi nest, geven een vliegshow, houden schijngevechten met rivalen, dansen met het vrouwtje van hun keuze of zingen speciale baltsliedjes voor haar. Ook met het juiste verenkleed kan een mannetje een partner aan de haak slaan. Bij wilde eenden en fazanten heeft het mannetje een heel kleurig verenpak. Het mannetje van de kempfaan krijgt in de baltsperiode zelfs een forse veren-

Een volwassen bruine kiekendief-man heeft blauwgrijze vleugelvlekken, zwarte vleugeltoppen en een zilvergrijze staart

Deze wintertaling slooft zich uit met een schitterend verenkleed

kraag en oorpluimen in allerlei kleuren, van egaal wit en geel tot roodbruin en zwart.

Maar waarom zou een vrouwtje daar van onder de indruk zijn? Voor haarzelf is het vaak juist handiger om zo onopvallend mogelijk te zijn. Ze trekt dan bijvoorbeeld tijdens het broeden minder aandacht van rovers naar haar eieren en jongen. Bij mannetjes ligt dat kennelijk anders.

Een vitale man

Hier zijn twee mogelijke verklaringen voor. Beide gaan er vanuit dat het vrouwtje de kleurigheid ziet als een teken van kracht, vitaliteit en gezondheid. Dat zijn eigenschappen die bij haar partnerkeuze van belang zijn omdat ze mogelijk worden doorgegeven aan het nageslacht.

Volgens de ene theorie loopt het mannetje door zijn kleuren veel meer risico om door een rover gegrepen te worden. Het feit dat hij ondanks zijn kleurenpracht nog leeft, zou er dus op kunnen wijzen dat hij alert, behendig en snel is, wat hem aantrekkelijk maakt.

Volgens de andere theorie toont de toestand van het verenkleed, met name van de rode, oranje en gele veren, hoe gezond het mannetje is. Het aanmaken van veren kost veel energie. Gekleurde veren kosten meer energie dan bijvoorbeeld zwarte veren, omdat de vogel daarvoor voedsel moet eten waar de juiste bouwstoffen in zitten. Dat lukt niet als hij ongezond of zwak is. Een fraai, bont verenkleed wijst dus op een vitaal mannetje.

Ontdek de NACHT

Texel heeft een rijk nachtleven. En dan hebben we het niet over disco's en kroegen, maar over dieren die 's nachts actief zijn. Uilen, vleermuizen, egels, muggen, rugstreeppadden; in elke diergroep zijn wel soorten die overdag slapen en 's nachts op pad gaan.

De nieuwe expositie van Ecomare, Nacht op Texel, is een boeiende multimediashow. Wat gebeurt er allemaal in het pikkedonker in de Texelse natuur? Van paren bij volle maan tot enge geluiden, saai is het allerminst! Laat je inspireren

om zelf eens een nachtwandeling door het bos te maken of ontdek het boeiende nachtleven tijdens een nachtexcursie.

De expositie is het gehele jaar 2011 te zien bij Ecomare. Zie voor nachtexcursies de Activiteitenkalender op p. 22-23.

Zeelab

In het zeeaquarium van Ecomare is een zeelaboratorium ingericht. Tussen de microscopen, schedels en proefjes zit een echte zeeprofessor. Hij weet alles over de zee! Hij kan van alles vertellen, maar je

kunt ook veel zelf ontdekken. Probeer bijvoorbeeld als een scholekster je eten bij elkaar te prikken in het zand. En zoek uit welke schedel bij welk dier hoort. In de vakanties is het Zeelab regelmatig open. Kijk voor de dagen en tijden in de Activiteitenkalender op p. 22-23.

Texel, vakantie(kamp)eiland

De Waddeneilanden zijn populair vanwege de prachtige natuur, maar ook door het strand en de vele activiteiten die er mogelijk zijn. Wat is er dus logischer dan een vakantiecamp op een Waddeneiland? Op Texel organiseert Ecomare jaarlijks twee kampen: een voor kinderen en een voor jongeren.

Alles op het eiland is per fiets bereikbaar. Slapen, eten en spelen gebeurt in een groepsverblijf middenin het bos, tussen de Schotse Hooglanders. Bij Ecomare mogen

de kinderen overal komen, ook achter de schermen. In vijf dagen wordt de natuur verkend op het land, in de lucht en in het water. Er is ook een mysterie; is het op vrijdag ontrafeld? Vleermuizen zoeken, pannenkoe-

ken bakken in het bos, vissen met een garnalenboot en (voor de jongeren) brandingkanoën zijn een paar van de hoogtepunten in deze week.

In 2011 is het kamp voor kinderen van 8 t/m 11 jaar van 1 t/m 5 augustus, voor jongeren van 12 t/m 15 jaar van 25 t/m 29 juli. Deelname kost € 225,-. Kijk voor meer informatie op www.ecomare.nl bij 'Op stap met Ecomare'.

*Ganzevoet en schorrenkruid
in herfstkleur*

De Slufter regenboog in pasteltinten

Aan de kleuren van De Slufter kun je de loop van het zomerseizoen aflezen. Kijk deze zomer eens een paar maal vanaf de Sluftertrap over de vlakte uit. Dan zie je de pasteltinten verlopen van zachtroze via groen tot diep donkerrood.

Het begint in mei, met de zachtroze bloemhoofdjes van Engels gras. De pollen staan vooral op het hogere deel van de vlakte. Met gras heeft het trouwens niets te maken, Engels gras is een bloemplant. Na het Engels gras overheerst het heldere groen van de verschillende echte grassen, maar daartussen verzacht zeealsem de groentinten met zijn grijze beharing. Jonge zeekraal geeft juist een feller groen kleuraccent. En dan, middenin de zomer, bereikt

de kleur van de Slufter het hoogtepunt, de kleur waar het natuurgebied beroemd door is geworden: de lamsoor bloeit! Het lila van de tienduizenden bloeiende plantjes overheerst nu op alle hoger gelegen delen. Met de zachtgroene zeealsem ertussen. Een bloemsierkunstenaar zou geen mooiere compositie kunnen verzinnen. En toch is de nazomer misschien

nog wel het mooist. Dan overheerst het rood. In paarslila, helderrood en paarsrood vlammen lamsoor, zeekraal en schorrenkruid nog één maal, om in oktober langzaam uit te doven tot een bleek bruingroen.

Maar wie weet, is De Slufter in december wel wit van een sneeuw-
bui. Of grijsblauw, als de zee tot aan de Zanddijk komt.

Zwemmen met discolichtjes

Omdat de Sluftergeul uitmond in de zee zwemmen in het water van de geulen zeedieren.

Kinderen kijken er altijd uit naar krabben en garnalen. Een van de minst opvallende, maar daarom niet minder mooie zeebeestjes is het ribkwalletje. Een doorzichtig bolletje van een paar centimeter groot. Het ziet er onappetijtelijk uit als het als een sneu snotje op het strand ligt. Maar een zwemmend ribkwalletje is een kleurrijke verrassing. Langs de ribben waaraan het

dier zijn naam dankt, liggen tientallen kleine plaatjes die snel kunnen bewegen. Eigenlijk zijn het peddeltjes. Ze lijken kleurloos, maar zodra ze in beweging komen, vertonen ze alle kleuren van de regenboog, als

discolampjes. Ribkwalletjes vangen prooien met lange tentakels. Als ze niet op jacht zijn, kunnen ze die intrekken. De hele zomer kun je ze langs de kust en dus ook in De Slufter tegenkomen.

Kleurige zoutwatereenden

De vrouwtjes van de bergeend zijn net zo mooi als de mannetjes

Men zegt weleens dat onze vogels saai gekleurd zijn, vergeleken met die uit tropische gebieden. Dat is maar ten dele waar. Blader maar eens een vogelboekje door en kijk naar de putter, de wiewaal, de goudvink, het ijsvogeltje en de roodborsttapuit.

Ook onze eenden zijn allesbehalve saai. Dat geldt dan alleen voor de mannetjes. De vrouwtjes zijn bruin of bruinig. Dat moet ook wel, want alleen zij broeden en in het open veld op een nest moet je niet opvallen en een goede schutkleur hebben. Anders word je snel ontdekt door een of ander roofdier.

Bergeenden

De bergeend is een uitzondering. Bergeendvrouwen hebben dezelfde tekening en kleuren als de mannen. Je kunt ze als ze niet te ver weg zitten nog wel uit elkaar houden. Het mannetje heeft namelijk bovenop zijn snavel, tegen het voorhoofd, een grote rode knobbel. Het vrouwtje heeft die niet.

Een bergeendvrouw heeft geen schutkleur en die heeft ze ook niet nodig, want ze broedt in holen en op donkere plekjes. Konijnenholen zijn in de duinen favoriet, maar ze vinden ook een nestplaats onder dicht struikgewas, hopen aanspoelsel en een stapel takken of oud hout. En zelfs in schuurtjes in het boerenland.

De Slufter is een gebied waar je bijna altijd bergeenden kunt zien. In de kale natte vlakte broeden ze

Eidereend (man)

natuurlijk niet. Daar is geen droog holletje te vinden. Maar in de omringende duinen zijn er genoeg. En bergeenden zijn vooral 'zoutwatereenden'. In het zoute of brakke water zoeken ze graag naar voedsel, zoals wadslakjes. Je ziet ze altijd in kleine groepjes of paartjes. Ook daarin zijn bergeenden een uitzondering: mannetje en vrouwtje blijven in de broedtijd bij elkaar en voeden samen de jongen op. Bij de andere eendensoorten staat het vrouwtje er helemaal alleen voor.

Er is nog een zoutwatereend in De Slufter. Een die je zelfs bijna nooit binnendijks ziet: **de eidereend**. Dat zijn wel 'klassieke' eenden: mooie mannetjes en bruine vrouwtjes. Van een afstand lijken die mannen alleen zwart-wit. Maar van dichterbij zie je de gele snavel, de zachtroze gekleurde borst en de lichtgroene hals en nek. Dat is een heel bijzonder groen, een beetje zoals van Italiaans ijs. Die kleur zie je bij geen enkele andere vogelsoort in ons land.

ALS JE VAN VOGELS HOUDT

8 MEI
VOGELKIJKDAG
OP TEXEL

DAN KIES JE VOOR NATUURMONUMENTEN

Zondag 8 mei vogelkijkdag Texel - opening nieuw natuurgebied: Utopia

Natuurmonumenten en het Vogelinformatiecentrum De Verrekieker organiseren de eerste Vogelkijkdag op Texel

Van 10.00 – 17.00 uur nabij De Schorren en Hotel Prins Hendrik, Stuifweg 13, 1794 HA Oosterend. Toegang gratis.

- Gehele dag doorlopende excursies naar Utopia en De Schorren en workshops over vogelfotografie, de aanleg van Utopia, Digiscoping en hoe lok ik meer vogels in mijn tuin.
- Dutch Birding organiseert een Big Day, of ontdek zelf de zeldzaamste soort van de dag. Doe mee, zie de meeste soorten en win interessante prijzen.

Meer informatie vindt u op www.vogelinformatiecentrum.nl

De gehele dag een vogelinformatiemarkt met een grote verrekijker- en telescopeshow door Swarovski, Zeiss, Bynolyt en Vogelbescherming optiek.

Swarovski Optik introduceert haar nieuwe EL-50 verrekijker (12 x 50 en 10 x 50) op Texel.

SUPER AANBIEDING

Tijdens de vogelkijkdag op 8 mei 10% korting op Swarovski Optik. Daarnaast doneert het vogelinformatiecentrum 3% van iedere verkochte kijker aan een vogelkijkhut op Texel. Deze aanbieding geldt voor leden van Natuurmonumenten, Vogelbescherming en Dutch Birding

SWAROVSKI
OPTIK

Vogelinformatiecentrum Texel
Verrekijker specialist

Natuurmonumenten. Als je van Nederland houdt.

De Achtbunder Terug naar De Slufter

In de tweede helft van 2011 wordt het weiland de Achtbunder weer bij De Slufter gevoegd. Daar hoorde dit gebied vroeger ook bij, maar het zoute water werd in de loop der tijd steeds wat verder teruggedrongen. Nu kan de Achtbunder weer een natuurgebied worden waar zoet en zout water langzaam in elkaar overgaan.

Dit soort zones is overal langs de kust heel bijzonder geworden. Vroeger was het gebied dat via De Slufter vol zeewater kan lopen veel groter. Daar wordt nu weer wat van hersteld.

In 2003 hebben Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer de Bunkervallei en de Groene Hoek al aan De Slufter teruggegeven. Dit zijn de gedeelten bij het parkeerterrein van Paal 28 en langs het fietspad door De Slufter. Ook de Grote Vallei aan de noordkant van de Krimweg hoorde ooit bij De Slufter. Staatsbosbeheer kiest er echter voor om deze verbinding niet te herstellen. Wel is het de bedoeling dat later het gedeelte waar weiland van is gemaakt natte duinvallei zal worden.

Plaggen

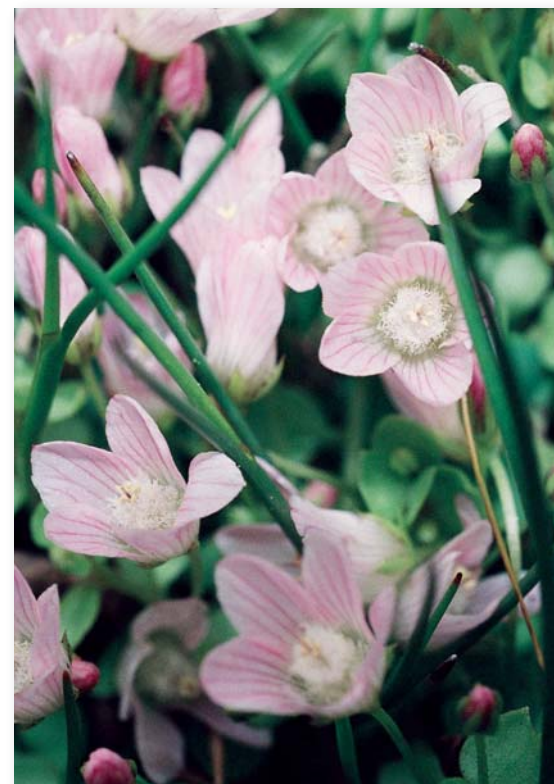
De Achtbunder wordt na het broedseizoen geplagd. Het weiland ten zuiden van de Krimweg verandert zo in een bodem die de natuur

nieuwe kansen biedt. De grond die bij het plaggen vrijkomt, wordt in overleg met het Waterschap gebruikt om de zeewering die door de duinen loopt te versterken. Om te zorgen dat het zeewater niet onder de weg door kan stromen, komt er een duiker met klep bij de Krimweg. Zoet water uit de Eierlandse Duinen kan hier wel naar zee blijven stromen. Het wandelpad wordt plaatselijk opgehoogd, zodat de kans dat de Krimweg overstroomt niet toeneemt.

Geen Schotse Hooglanders

De geplande begrazing van het gebied met Schotse Hooglanders gaat door de bezuinigingen waarschijnlijk niet door. Staatsbosbeheer onderzoekt of het mogelijk is om het gewenste graasbeheer zonder kosten zo goed mogelijk te benaderen.

Teer guichelheil is een van de planten die worden terugverwacht op de Achtbunder

Verken Texel te voet of met de fiets

Waddeneiland Texel heeft geweldige mogelijkheden om te wandelen en te fietsen. Het 30 km lange strand vraagt als het ware om een wandeling. De duinen en het bos kunt u via een wijdvertakt net van paden verkennen. In het glooiende Hoge Berggebied ervaart u het typisch Texelse landschap met tuinwallen en schapenboeten.

Wandelroutes

Er zijn verschillende wandelkaarten van het eiland verkrijgbaar. VVV Texel heeft de mooiste tochten gebundeld in een handige mini-ringband met 4 fiets- en 24 wandelroutes.

Staatsbosbeheer geeft folders uit met een overzicht van de wandelpaden in De Dennen, Eierland, De Muy en De Slufter, De Geul en De Bollekamer, de Hoge Berg, Natuurpad Alloo en Natuurpad De Mient.* U kunt de folders ter plaatse uit folderbakjes halen of downloaden via

www.staatsbosbeheer.nl en www.npduinenvantexel.nl. De 5,5 km lange wandelroutes Waalenburg en Noordkaap staan in de folder van Natuurmonumenten.* Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Liewe heeft wandelpaden door het boerenland aangelegd.*

Nieuw: Fietsknooppunten

Texel bezit maar liefst 135 km fietspad. En met het nieuwe fietsroutenetwerk kunt u heel eenvoudig zelf uw route bepalen.

Een fietsroute van 35 km langs de gebieden van Natuurmonumenten staat beschreven in de folder 'Texel, het Vogeleiland'.*

Rondwandeling Zoet en Zout

Wandelen op Texel is genieten van het landschap, maar zeker ook van de frisse zeelucht. Waar je ook loopt, de zee is altijd dichtbij. Aan de oostkant van het eiland ruik je het wad, vooral bij laag water. Aan de westkant voel en ruik je altijd de invloed van de Noordzee.

Neem bijvoorbeeld wandelroute Zoet & Zout. Deze zilte rondwandeling van 9,6 km voert u vanuit

De Koog langs het strand naar De Slufter. Dit natuurgebied staat in open verbinding met de zee en loopt regelmatig vol met zeewater. Daardoor groeien er alleen planten die het zoute water kunnen weerstaan. In de zomer kleurt de vlakte lila van de bloeiende lamsoor en in oktober rood van de zeekraal. U vervolgt de route langs De Muy en De Nederlanden. Deze route staat in de mini-ringband met 4 fietsroutes en 24 wandelingen. Deze kost € 5,95 en is o.a. verkrijg-

baar bij VVV Texel of via de webshop op www.texel.net.

VVV Texel

Voor uw boeking en Texel-info: www.texel.net

Het meest complete overzicht van accommodaties op Texel

Direct online boeken

Bellen kan ook: 0222-31 47 41

De leukste cadeaus vindt u in de VVV-winkel:

Emmalaan 66, 1791 AV Den Burg

Gelderse roos

Windsingels

De groene snelwegen van het eiland

Texel kent kilometers windsingels die de fietsers uit de wind houden. Maar fietsers helpen is niet de enige taak van deze lintvormige landschapselementen. Ze zijn een belangrijke biotoop en vormen verbindingen tussen de vele natuurgebieden op het eiland.

Het is belangrijk dat planten en dieren zich kunnen voortplanten. Windsingels zorgen voor uitwisseling tussen de verschillende natuurgebieden. Planten en dieren verplaatsen zich langs deze 'snelwegen'.

Vleermuizen en zwartmoeskervel

Veel vogels, zoogdieren en insecten gebruiken de singels als trek- en voedselroutes. Vleermuizen zoals de laatvlieger gebruiken ze om insecten langs te zoeken, vlinders en vogels om eieren in te leggen en voedsel te vinden. Ook vinden ze er bescherming tegen roofdieren. Voor veel planten en paddenstoelen zijn windsingels de laatste groeiplaatsen. Zwartmoeskervel is zo'n plant. In Nederland uitgestorven gewaad en door de beroemde natuurbeschermers Jac.P. Thijsse begin vorige eeuw herontdekt op ons eiland. Deze schermbloemige is alleen in een aantal bosjes en windsingels op Texel te vinden. De gemeente Texel beheert het grootste deel van de windsingels op het eiland. Tientallen jaren bestonden die voor een belangrijk deel uit iepen. De gevreesde iepziekte maakte een einde aan deze monocultuur.

Bloemen en bessen

Momenteel worden de singels opgeknapt. Dode iepen worden verwijderd, soms worden zelfs hele singels vervangen door een nieuwe beplanting. Eind 2010 werd drie kilometer windsingel langs de Pontweg verwijderd. De stroken grond zijn opnieuw ingeplant met inheemse bomen en struiken. Van groot belang bij de keuze van de soorten waren behalve de oorsprong ook de bloei en de bes: veel van de bomen en struiken zullen overdadig bloeien en kilo's bessen dragen! Prettig voor de fietsers die er langskomen, maar deze kleuren en geuren zullen vooral veel dieren aantrekken. Natuurlijk duurt het nog een paar jaar voordat het zover is. Tot die tijd zult u nog vol in de wind fietsen. Maar als de gele kornoeljes en vlieren hun vruchten dragen, vinden de vogels het vast niet erg als u een emmertje plukt om zelf jam te maken.

Kardinaalsmuts

De nieuwe haag

Voor de nieuwe haag is gekozen voor zomereik, veldsdoorn, vlier, Gelderse roos, gele en rode kornoelje, wilde berberis, hulst, sleedoorn, egelantier, eenstijlig meidoorn, wilde liguster, gewone zuurbes en kardinaalsmuts.

Lepelaars op Texel

Texel is met drie kolonies het belangrijkste broedgebied van de lepelaar in Nederland. Ruim 20% van de Nederlandse lepelaars broedt hier. De grootste kolonie is te vinden bij Staatsbosbeheer in De Geul.

Vanaf het uitkijkpunt langs de Mokweg zijn de honderden lepelaars goed te zien. Tijdens excursies kunt u de grote witte vogels van nog dichterbij bekijken.

Lepelaars overwinteren langs de kust van West-Afrika, maar al in februari komen de eerste weer terug. In het begin eten ze vooral driedoornige stekelbaarsjes. Een deel halen ze uit de sloten op het vasteland. Wanneer het zeewater warmer wordt, komen de garnalen naar ondieper water en gaan de lepelaars ook in de Waddenzee op garnalenjacht. Lepelaars broeden op Texel ook in De Muy en op De Schorren. De fraaie witte reigerachtige is niet voor niets het symbool van Nationaal Park Duinen van Texel.

Veilig barbecueën in De Dennen

Een van de bijzondere voorzieningen die Staatsbosbeheer op Texel in De Dennen aanbiedt, is een barbecueplaats.

In de jaren zeventig trof boswachter Jan Zijm steeds vaker mensen in het bos aan die een vuurtje stookten en er wat op roosterden. Dat was vaak onveilig, de kans bestond dat het vuurtje het begin van een natuurbrand zou zijn. In plaats van alleen het verbod om vuur te stoken in de natuur te handhaven, keek hij naar mogelijkheden om een veilig alternatief te bieden. Op het barbecueterrein langs de Randweg is dat sindsdien

te vinden. De barbecues staan op een speelweide tussen loofbomen. Die raken minder makkelijk in brand dan naaldbomen. Bovendien mag er alleen met houtskool gestookt worden. Bij het stoken met hout komen snel vonken vrij. En met hout maak je makkelijk een groot vuur, dat zo heet wordt dat de barbecue vervormt. Wanneer u daarnaast een emmer water tapt bij het toiletgebouw dat dankzij Nationaal Park Duinen van Texel bij het terrein staat, is er nog nauwelijks kans dat er iets mis gaat.

De barbecues zijn vrij te gebruiken voor gezinnen. Groepen moeten zich vooraf melden bij Staatsbosbeheer. Een van de barbecues is zo ingericht dat mensen in een rolstoel er goed gebruik van kunnen maken. Ook het toiletgebouw is rolstoeltoegankelijk. Zelfs voor muziek is gezorgd: u kunt tijdens de barbecue genieten van de zang van de vogels in het bos.

Slimme stuwen

Waterpeil van levensbelang voor Texelse natuur

De komende drie jaar legt het hoogheemraadschap op Texel enkele tientallen 'slimme stuwen' aan. Dit zijn automatische stuwen, die de beheerders via de computer op afstand kunnen besturen. De stuwen worden zodanig afgesteld dat ze in onderlinge samenwerking (slim!) het water optimaal over de peilvakken verdelen. Zo wordt het kostbare zoete water op het eiland nog beter vastgehouden. Ook de natuur profiteert daarvan.

Texel ligt geïsoleerd in een zee met zout water. Drinkwater wordt tegenwoordig aangevoerd via een waterleiding vanaf de vaste wal. Voor het overige zoete water is het eiland afhankelijk van neerslag. In de zomer is er vaak een watertekort, terwijl er 's winters juist wateroverlast is. Daarom is het zo belangrijk om op Texel zuinig om te springen met zoet water en de waterpeilen goed te beheren.

Het grote Texelse waterspel

Via een groot stelsel van sloten, stuwen en gemalen regelen de peilbeheerders van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de toevoer en afvoer van regenwater op het eiland. Er zijn

maar liefst 132 peilvakken die allemaal hun eigen vastgestelde peil hebben. Dat wordt gerealiseerd met behulp van een nog groter aantal stuwen. Het overtollige water komt uiteindelijk bij de waddendijk, waar vijf grote gemalen het de zee in pompen. Het peilbeheer is dus in feite één groot waterspel. Het winterpeil waar de beheerders op aansturen, is lager dan het zomerpeil. Zo kan bij heftige regenval het water worden opgevangen in de sloten. Daarvoor moeten de sloten wel goed op diepte zijn. Grondeigenaren, gemeente en hoogheemraadschap moeten dan ook regelmatig maaien en baggeren.

Peilbeheer en natuur

Natuurgebieden hebben vaak een hoger waterpeil nodig dan de omliggende landbouwgebieden. Daar wordt voor gezorgd zodra het mogelijk is. Op enkele plaatsen voeren pompen en molentjes extra water aan. De molentjes van polder Waalenburg zijn bekend, in de Fienweid bij Oudeschild heeft Natuurmonumenten recent molentjes geplaatst.

Gezonde sloten

Naast de hoeveelheid is ook de kwaliteit van het water van belang voor de natuur. Veel bagger en weinig water is nadelig voor een gezond slootmilieu. Door regelmatig te baggeren worden de sloten schoner. Op enkele plekken worden ze actief doorgespoeld door middel van pompen. Zo voorkom je dat het water stagneert en ecologisch gezien ongezond wordt.

In sommige natuurgebieden heeft de natuurbeheerder liever wat brakker water om bijzondere natuur in stand te houden. Daarom wordt bijvoorbeeld aan de oostkant van het eiland bij gemaal Krassekeet zout water ingelaten.

De Schans is een van de poldergemalen die het regenwater naar zee pompen

Zelfpluktuin

In de Zelfpluktuin groeien heel veel verschillende zachtfruitsoorten en bloemen. Als de gewassen oogstrijp zijn, kunt u zelf bloemen of fruit plukken. Het is ook leuk om een wandeling te maken tussen de gewassen.

Voor kinderen is er een grote zandbak met graafmachines. U kunt een kopje koffie of thee drinken met zelfgebakken taart of

een ijsje eten op het terras of in de kas. Geopend vanaf half mei t/m de herfstvakantie, maandag t/m zaterdag van 9.30 tot 17.30 uur. Toegang gratis. Middellandseweg 4 tussen Den Burg en Oudeschild. www.zelfpluktuin.nl

Kaasboerderij Wezenspyk

Op Kaasboerderij Wezenspyk leveren 80 koeien de melk voor de overheerlijke Texelse Boerenkaas. De licht verteerbare Echte Texelse Schapenkaas en de Geitenkaas worden op dezelfde traditionele wijze bereid. De koeien worden door de melkrobot dag en nacht gemolken wanneer ze dat zelf willen. Bekijk ook het koeienpanorama. De kaaskraam staat op maandagochtend op de markt in Den Burg en 's zomers op de

toeristenmarkten op Texel.

Wezenspyk is Bezoekboerderij tijdens openingstijden van de winkel:

in de zomerperiode dinsdag t/m zaterdag 9.30-17.00; in de winterperiode (1 november - 1 april) dinsdag 13.30-17.00, vrijdag 9.30-17.00, zaterdag 9.30-12.15 uur.

Rondleiding: in de zomerperiode dinsdag en vrijdag 14.00 uur. In juli/augustus ook donderdag 14.00 uur. Groepen op aanvraag. www.wezenspyk.nl

Een huifkartocht van 3 uur door Nationaal Park Duinen van Texel: De Nederlanden, De Muy, De Slufter en het strand, óf door de duinen en het bos. Halverwege de rit trakteert de koetsier op verse koffie, thee, warme chocolademelk,

limonade en Texelse koek.

Over het strand en door De Slufter: vertrek vanaf bushalte Nikadel in De Koog (achter supermarkt).

Door de bossen en duinen: vertrek bij De Bonte Belevens, Rommelpot, Den Hoorn.

Start beide ritten: maandag t/m zaterdag 10.00 en 14.00 uur.

Reserveren van 19.00 - 22.00 uur; tel. 06-20 09 77 93 of bij koetsier.

Volwassenen € 15,-;

kinderen 2 t/m 12 jaar € 7,50.

www.janpleziertexel.nl

Vroegtijdig reserveren aanbevolen!

Jan Plezier Texel

Texel-Yurts: Beleef de verwondering

Middenin Nationaal Park Duinen van Texel, op een van de mooiste plekken van kampeerterein Loodsmansduin, staan elf schitterende Mongoolse yurts. Indrukwekkende constructies van hout, wolvlies en canvas, die een comfortabel onderkomen bieden, geschikt voor jong en oud. De ronde tenten bezitten een houten deur en vloer, en een schoorsteen. Ze zijn sfeervol en compleet ingericht, en voorzien van een hout

gestookt fornuis. Een prachtige plek om te onthaasten, spelen, ontmoeten en vooral te beleven. Standplaats yurts: Camping Loodsmansduin, Rommelpot 19, 1797 RN Den Hoorn. Voor informatie: tel. 06-30 77 16 67 info@texelyurts.nl www.texelyurts.nl

Vogelinformatiecentrum De Verrekijker

In het Vogelinformatiecentrum vindt u alles over vogels kijken op Texel. Marc Plomp en José van der Linde helpen u graag. De vogelcursies op woensdagochtend zijn gericht op het herkennen van vogels en hun zang. Het Vogelinformatiecentrum is dé verrekijker-specialist van Texel en topdealer van Swarovski Optiek, Zeiss, Bynolyt en Optiek van Vogelbescherming. Door jarenlange erva-

ring in het veld krijgt u deskundig advies. U kunt de verrekijkers en telescopen in alle rust uitproberen. In de winkel vindt u een grote collectie nestkasten, vogelhuisjes, -voer, -dvd's en natuurboeken, ook voor kinderen. Openingstijden: maandag tot en met zaterdag van 10.00 uur tot 18.00 uur. Kikkertstraat 42, De Cocksdorp, tel. 0222-31 62 49, www.vogelinformatiecentrum.nl.

Hotel Oranjerie Molenbos

Het sfeervolle Hotel Oranjerie Molenbos op de noordpunt van Texel is omgeven door natuurgebieden. Deze gastvrije locatie vormt een uitstekend vertrekpunt om Texel te ontdekken en beleven. De hotelkamers zijn licht en comfortabel en hebben een eigen terras of balkon. Als gast geniet je

hier van de rust en ontspanning. Molenbos serveert ook een lekkere lunch of diner. Het restaurant maakt volop gebruik van echt Texelse producten. Postweg 224-226, 1795 JT De Cocksdorp, tel. 0222 -31 64 76, info@molenbos.nl www.molenbos.nl

Tijdens de eendaagse workshop vachtviltten maakt u van een afgeschoren schapevacht een prachtig gevilt kledingstuk, dat lijkt op een schapevacht ('vegetarische vacht'). We werken met ongewassen, ruwe schapevacht. Met water en zeep viltten we een wollen laag op de achterkant van de afgeschoren vacht, waardoor een soort huid ontstaat. Het is een dier- en milieuvriende-

Workshop vachtviltten

lijk, duurzaam product. Puur, stoer, mooi en lekker warm. Kosten: € 85,- p.p. incl. basismateriaal, koffie, thee en fris. Maximaal 5 deelnemers. Wanneer: op afspraak en op n.t.b. data. Voor informatie: www.rebeccageskus.nl/workshops, tel. 06-11180504. Kant-en-klare geviltte vachten en kleden zijn ook te koop op afspraak.

Tijdloze kunst in De Eiland Galerij

In en rond De Eiland Galerij is het op de natuur geïnspireerde werk te zien van schilder Niek Welboren en keramiste Kerstin Edelmann. Hun gezamenlijke presentatie is te zien in de voormalige polderschool van Zuid-Eierland. De handgevormde keramische objecten worden op verrassende wijze tentoongesteld in de organisch vormgegeven tuin. De Eiland Galerij is met tuin en

Historisch Lokaal voor publiek geopend vanaf het voorjaar t/m de herfst. Entree: € 3,-
Woensdag, donderdag, zaterdag en zondag van 10.30 tot 17.00 uur en op afspraak. In de winterperiode geopend in het weekend.

De Eiland Galerij,
Postweg 72 - kruising Muyweg -
Zuid-Eierland, tel. 0222-31 12 14
www.eilandgalerij.nl

Landgoed De Bonte Belevenis

Op een prachtige locatie, gelegen aan de duinen, zijn een bierbrouwerij, papierschepperij, distilleerderij, bakkerij, zeep- en kaarsenmakerij gevestigd. Bezoekers kunnen hier ook zelf aan de slag met de Ambacht-Strippenkaart (€ 6,-; reserveren niet nodig). Buiten zijn boerderijdieren en een speel- en picknickweide. Verder is er een moestuin, boomgaardje, kruidentuin en

insectentuin. In de theeschenkerij kunt u genieten van huisgemaakte producten. Geopend op dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag van 10.00-17.00 uur. Entree € 5,- (vanaf 3 jaar). Extra openingstijden: zie website. Groepen ook mogelijk buiten openingstijden/-dagen. Rommelpot 11, Den Hoorn, tel. 0222-31 41 80
www.landgoeddebontebelevenis.nl

Welkom op het Maartenhuis

Onder De Koog, vlakbij bos, duin, strand en zee ligt het Maartenhuis, een woon- en werkgemeenschap voor mensen met een verstandelijke handicap. Naast een prachtig buitengebied met boerderij, moestuin en een vlindertuin aan het Alloo-wandelpad zijn er diverse binnenwerkplaatsen en vier woonhuizen. De producten, zoals hout, textiel,

kaarsen, eieren, brood, zuivel en groenten, zijn te koop in de eigen winkel. De winkel is open maandag t/m vrijdag 14.00-16.30 uur. Van 17 mei t/m 20 september elke dinsdag van 14.00-16.30 uur markt, met kofieterras, rondleiding langs de binnenwerkplaatsen, educatieve puzzeltocht en activiteit voor jonge kinderen. www.maartenhuis.nl

Kampeerterein 't Woutershok ligt middenin Nationaal Park Duinen van Texel. Natuuractiviteiten zoals een wandeling door de uitgestrekte duinen en een fietstocht door het Nationaal Park kunt u direct vanaf deze rustige camping ondernemen. 't Woutershok biedt ruime comfortplaatsen en schoon, modern sanitair van vijfsterrenniveau. Het natuurlijke karakter is

typerend voor de camping. Vanaf 't Woutershok kunt u diverse natuurexcursies boeken. Het strand en Den Burg liggen op slechts 10 minuten fietsen.

Voor meer informatie:
www.woutershok.nl
tel. 0222-31 30 80
info@woutershok.nl

Kamperen in het Nationaal Park

De bloemrijke graslanden van Natuurmonumenten laten het eiland in het voorjaar uitbundig geuren en kleuren. Vooral buitendijks, in het kweldergebied De Schorren, is het echt genieten van de rust en de ruimte!

*Paars bloeiende lamsoor en grijsblauwige zeealsem.
Op de voorgrond schorrenkruid*

Geuren en kleuren op De Schorren

Broedende lepelaars op De Schorren

De Schorren ligt op het wantij van Texel: de plaats waar twee vloedstromen elkaar ontmoeten. Het zijn de vloedstromen van het Marsdiep, de geul tussen Texel en Den Helder, en het Eierlandse Gat, tussen Texel en Vlieland. Je komt er langs tijdens een fiets- of wandeltocht aan de buitenkant van de waddendijk, tussen

Oosterend en De Cocksdorp. Het terrein is voor vogels erg belangrijk als hoogwaterrustplaats. Daarom is het buitendijkse gedeelte permanent afgesloten. Zowel aan de noord- als aan de zuidkant van het gebied, waar de dijk is afgesloten voor doorgaand verkeer, heb je een prachtig uitzicht. De kwelder biedt afhankelijk van het jaargetijde een waar palet aan kleuren en kleurschakeringen. In het voorjaar vormen de jonge lamsoorblaadjes, zeekraal en Engels lepelblad een prachtig frisgroen contrast in de kommen. De bloemetjes van het lepelblad kleuren hun omgeving in april en mei wit. Op de hoger gelegen delen verschijnt dan de aluminiumkleurige zeealsem. Bij laag licht weerkaatsen de zoutkristallen van de

zoutmelde het zonlicht als diamanten. Langs kreekjes groeit diepzandkleurig Engels slijkgras. Wat later in de tijd zet de bloeiende lamsoor haar omgeving in een paarse gloed en laat de zeeaster haar prachtige witroze bloeiwijze zien. In de herfst kleuren De Schorren dieprood tot paars door het schorrenkruid en krijgt het gebied een 'Indian summer'-achtige aanblik.

Ook u kunt al deze geuren en kleuren ervaren in het gebied. Van eind april tot begin november begeleiden de gidsen van Natuurmonumenten op woensdag en zaterdag een wandelexcursie door De Schorren. Zie voor meer informatie de Activiteitenkalender op p. 22-23 en www.ecomare.nl.

Ontdek De Slufter

De Slufter is het meest bijzondere natuurgebied van Texel; de zee kan hier achter de duinen komen. In heel Nederland worden dit soort zeldzame plaatsen in navolging van dit gebied sluffers genoemd. Met de boswachter van Staatsbosbeheer kunt u dit terrein verkennen. De excursie 'Door de zoute kreek van De Slufter' wordt het hele jaar minstens eenmaal per week aangeboden. Van mei tot en met augustus is er wekelijks rond de schemering de excursie 'Schemeren in De Slufter'. Ontdek met de boswachter de veelzijdigheid van De Slufter! Zie voor de data de Activiteitenkalender op p.22-23. Aanmelden kan via www.staatsbosbeheer.nl, www.ecomare.nl of in het Bezoekerscentrum.

Speciaal voor kinderen

Met kinderen deelnemen aan een natuuractiviteit maakt een bezoek aan Texel extra avontuurlijk! Ecomare en het Nationaal Park organiseren de familieprogramma's Mini-survival, Zeehond, Schemerschim, 'Natuurjatten op het strand', Slufter, Wad Mokbaai en Wad. Ook is er het kinderpro-

gramma 'Zeehonden schilderen' en voor de kleuters het familieprogramma 'Beertje buiten' (prijs: € 6,- p.p.). In de zomervakantie organiseert de Waddenvereniging in samenwerking met Ecomare Wadexcursie en Sleepnetvissen (€ 6,- p.p.). Staatsbosbeheer organiseert 'Naar de meeuwenkolonie'

en De Slufter (prijs: t/m 12 jaar € 4,-, va. 13 jr. € 7,- p.p.). In Ecomare zijn regelmatig (gratis) poppenkastvoorstellingen, Zeelab (zie p. 7) en andere activiteiten. Toegangskaartjes voor de activiteiten zijn te koop bij Ecomare of via www.ecomare.nl. Voor data zie p. 22-23.

Familieprogramma Slufter

Natuurgebied De Slufter wordt regelmatig overstroomd door de zee. Daarom groeien er planten die goed tegen zout kunnen, zoals zeekraal, zeeaster en lamsoor. Ze zijn mooi om te zien en sommige zijn nog lekker ook! Tijdens het familieprogramma Slufter proef, ruik, voel en zie je De Slufter. Aangekomen bij de Sluftergeul ga je vissen. Met elkaar trek je het net door het water. Daarna komt de verrassing: wat heb je gevangen? Als iedereen de visjes, garnalen, krabben en zeesterren heeft bekeken, krijgen ze hun vrijheid terug. Voor data zie p. 22-23.

De boswachter van Staatsbosbeheer is regelmatig aanwezig in het Bezoekerscentrum van Nationaal Park Duinen van Texel om al je vragen te beantwoorden. Je kunt bij hem ook zelf een bijenhôtel maken. Wilde bijen (die steken niet) vinden in je tuin veel stuifmeel. Dat hebben ze nodig als voedsel voor hun larven. Maar in tuinen en op balkons is vaak weinig plek om een nest te maken. Een blok hout met gaten is voor verschillende bijensoorten een prima woning, die jij voor ze kunt maken.

Bijenhôtels maken met de boswachter

Van juni t/m oktober elke zondag van 11.45 - 14.45 uur. In juli en augustus ook op woensdag en ook op woensdag 4 mei, op de Natuurmarkt op zaterdag 7 mei, en op woensdag 19 + 26 oktober. Het maken van een bijenhôtel is gratis en van tevoren aanmelden is niet nodig.

Familieprogramma Zeehond

Hoe houdt een zeehond het uit in het ijskoude water? Komt er geen water in zijn neus als hij duikt en prikt het zoute water niet in zijn ogen? Hoe vindt hij de vissen in de troebele Noordzee? Antwoorden op deze en nog veel meer vragen krijg je tijdens het familieprogram-

ma Zeehond. Het meeste ontdek je zelf. In een grote knuffelzeehond zitten allerlei attributen die je helpen te begrijpen hoe een zeehond leeft. Daarna ga je naar de zeehonden van Ecomare. Je komt zelfs achter de schermen! Als je zoveel van ze afweet, zijn ze nog leuker.

Kinderpagina

Maak je eigen geurpotje

Heb je al een kijkje genomen in Nationaal Park Duinen van Texel: de duinen, De Dennen, De Slufter?

In de zomer groeit en bloeit er van alles. Bloemen in allerlei kleuren. Sommige ruiken ook heerlijk.

Stop kleine stukjes van de planten die je lekker vindt ruiken in een potje.

Wrijf ze met een stokje een beetje fijn zodat de geur vrij komt.

Maak een mooi etiketje en verzin een leuke naam voor je geur.

De enige Texelse Natuur-

Activiteitenkalender

Al deze activiteiten (behalve 'Overige activiteiten') moeten van tevoren worden geboekt bij Ecomare of via www.ecomare.nl

April

Excursies

Langs de lepelaarkolonie van De Geul; elke di, wo, do, zo en 25 april 11.00 uur, elke za en 24 april 14.00 uur
Jagers in de lucht; elke zo 11.00 uur
Kiekendieven en duinvalleien in De Muy; elke do 11.00 uur
Ontwakend duin (Muy); elke di 6.00 uur
Door de zoute kreken van De Slufter; elke wo, zo en 25, 30 april 11.00 uur (zie p. 19)
Waalenburg, Thijsses paradijs van grutto's en orchideeën; 27, 30 april 9.00 uur
Kwelderavontuur op De Schorren; 27, 30 april 9.00 uur (zie p. 19)
Wadexcursie; 2 april 14.30 uur, 9 april 18.00 uur, 16 april 13.00 uur, 23 april 19.00 uur, 28 april 11.00 uur, 30 april 13.00 uur

Gezinsactiviteiten

Familieprogramma Slufter; 13, 20, 27 april 14.00 uur (zie p. 20)
Natuurjuttent; 19 april 14.00 uur
Familieprogramma Zeehond; 21 april 10.00 uur; Deutsch: 20 april 10.00 uur, 27 april 14.00 uur (zie p. 20)
Naar de meeuwenkolonie; 30 april 11.00 uur

Kinderprogramma's

Zeelaboratorium Ecomare; 3, 10, 17, 24, 25 april 11.30-15.00 uur (zie p. 7)

Overige activiteiten

De geheimen van een eendekooi; eendekooi van Spang opengesteld (locatie: zie p.31), 30 april 10.30-14.30 uur

Mei

Excursies

Langs de lepelaarkolonie van De Geul; dagelijks 11.00 uur (m.u.v. 13, 20, 27 mei) en 1, 3, 5, 8, 14, 15, 22 mei 14.00 uur
Jagers in de lucht; elke zo 11.00 uur
Kiekendieven en duinvalleien in De Muy; elke wo 11.00 uur
Ontwakend duin (Muy); elke di 6.00 uur
Door de zoute kreken van De Slufter; elke za, zo en 2, 4, 6 mei 11.00 uur (zie p. 19)
Schemeren in De Slufter; elke do 20.00 uur (zie p. 19)
Kwelderavontuur op De Schorren; 11, 21, 25 mei 9.00 uur, 4, 7, 14, 18, 28 mei 14.00 uur (zie p. 19)
Waalenburg, Thijsses paradijs van grutto's en orchideeën; elke wo, za 9.00 uur
Wadexcursie; 1 mei 14.00 uur, 2 mei 14.30 uur, 5 mei 16.00 uur, 7 mei 17.30 uur, 8 mei 18.00 uur, 14 mei 11.00 uur, 21 mei 18.30 uur, 28 mei 11.00 uur

Gezinsactiviteiten

Naar de meeuwenkolonie; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 21, 28 mei 11.00 uur
Familieprogramma Slufter; 2, 5, 8 mei 10.00 uur (zie p. 20)

Familieprogramma Het wad;

(auch Deutsch) 1 mei 14.00 uur, 2 mei 14.30 uur, 3 mei 15.00 uur, 5 mei 16.00 uur

Familieprogramma Zeehond;

3, 5 mei 10.00 uur (zie p. 20)

Familieprogramma Wad Mokbaai;

4 mei 14.30 uur

Kinderprogramma's

Poppenkast in Ecomare;

4 mei 12.00 en 14.00 uur

Zeelaboratorium Ecomare;

1, 3, 4, 5, 8, 15, 18, 22, 25, 29 mei 11.30-15.00 uur, 11 mei 13.00-15.00 uur (zie p. 7)

Overige activiteiten

Natuurmarkt; 7 mei, 10.00-16.00 uur (zie p. 5)

Theatervoorstelling 'Bomen of bezems' in de Dennen;

7 mei 20.30 uur (zie ook p. 3)

Opening Utopia/Vogelkijkdag;

8 mei 10.00-18.00 uur (zie p. 10)

Boswachter in het bezoekerscentrum; elke zo en 4 mei 11.45-14.45 uur (zie p.20)

De geheimen van een eendekooi;

eendekooi van Spang opengesteld (locatie: zie p.31), elke za 10.30-14.30 uur

Lezingenserie Zeewetenswaardigheden; 11, 18, 25 mei (zie p.24)

Juni

Excursies

Langs de lepelaarkolonie van De Geul; elke di, wo, do, zo en 3, 13 juni 11.00 uur, elke za 14.00 uur

Jagers in de lucht;

elke zo 11.00 uur

Kiekendieven en duinvalleien in

De Muy; elke wo 11.00 uur

Ontwakend duin (Muy);

elke di 6.00 uur

Door de zoute krekens van

De Slufter; elke do, zo en 3, 4, 11,

13 juni 11.00 uur (zie p. 19)

Schemeren in De Slufter; elke do

20.00 uur (zie p. 19)

Kwelderavontuur op De Schorren;

8, 22, 25 juni 9.00 uur, 1, 4, 11, 15,

18, 29 juni 14.00 uur (zie p. 19)

Waalenburg, Thijsses paradijs van grutto's en orchideeën;

elke wo, za 9.00 uur

Wadexcursie; 2 juni 15.00 uur,

3 juni 16.00 uur, 4 juni 16.30 uur,

11 juni 9.30 uur, 13 juni 12.00 uur,

16 juni 15.00 uur, 18 juni 17.00 uur,

25 juni 20.30 uur

Gezinsactiviteiten

Naar de meeuwenkolonie; 2, 3, 4

juni 11.00 uur, 11 juni 14.00 uur,

Familieprogramma Slufter;

15 juni 10.00 uur

Familieprogramma Het wad;

14 juni 13.30 uur

Familieprogramma Natuurjutton;

14 juni 10.00 uur

Familieprogramma Zeehond;

15 juni 14.00 uur, 16 juni 10.00 uur
(zie p. 20)

Familieprogramma Wad Mokbaai;

15 juni 13.00 uur

Kinderprogramma's

Poppenkast in Ecomare; 15 juni

12.00 uur, 16 juni 12.00 en 14.00 uur

Zeelaboratorium Ecomare;

1, 5, 8, 12, 13, 19, 26, 29 juni 11.30-

15.00 uur, 3, 15 juni 13.00-15.00

uur, 16 juni 11.30-12.30 uur

(zie p. 7)

Overige activiteiten

Boswachter in het bezoekerscen-

trum; elke zo 11.45-14.45 uur

(zie p. 20)

De geheimen van een eendekooi;

eendekooi van Spang openge-

steld (locatie: zie p.31), elke za

10.30-14.30 uur

Lezingenserie

Zeewetenswaardigheden;

8, 15, 22 juni (zie p. 24)

Juli

Excursies

Langs de lepelaarkolonie van

De Geul; elke di, vr, zo 11.00 uur

Avondstemming in De Geul;

elke do 19.30 uur

Jagers in de lucht; elke zo 11.00 uur

Geheimen van de nacht;

elke wo 22.00 uur

Kiekendieven en duinvalleien in

De Muy; elke do 11.00 uur

Ontwakend duin (Muy);

elke di 6.00 uur

Door de zoute krekens van

De Slufter; elke wo 11.00 uur (zie

p. 19)

Schemeren in De Slufter;

elke di, za 20.00 uur (zie p. 19)

Kwelderavontuur op De Schorren;

6, 9, 20, 23 juli 9.00 uur, 2, 13, 16,

27, 30 juli 14.00 uur (zie p. 19)

Wadexcursie; vrijwel dagelijks,

wisselende tijden

Zoeken naar de bewoners van

De Slufter; elke zo 11.00 uur

Gezinsactiviteiten

Familieprogramma sleepnetvissen;

(auch Deutsch) 4, 5, 8, 9, 13, 14,

15, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 28, 29, 30

juli 10.30 uur, 6, 7, 11, 12, 20, 25,

26, 27 juli 14.30 uur

Familieprogramma Het wad; 5 juli

18.00 uur, 7 juli 19.00 uur, 12 juli

11.30 uur, 14 juli 14.30 uur, 19 juli

17.30 uur, 21 juli 18.30 uur, 26 juli

9.30 uur, 28 juli 12.30 uur

Familieprogramma Slufter;

5, 12, 13 (Deutsch), 19, 20

(Deutsch) juli 10.00 uur,

26, 27 (Deutsch) juli 14.00 uur

Familieprogramma Wad Mokbaai;

6 juli 17.00 uur, 13 juli 11.30 uur,

20 juli 16.30 uur, 27 juli 9.30 uur

Familieprogramma Zeehond; 6, 13,

20, 27 juli 10.00 uur, Deutsch: 14,

21, 28 juli 10.00 uur (zie p. 20)

Familieprogramma Beertje Buiten;

(auch Deutsch) 13, 26 juli 10.00 uur

Familieprogramma Mini-survival;

14 juli 14.00 uur, 28 juli 10.00 uur

Kinderprogramma's

Poppenkast in Ecomare; 6, 13, 14,

20, 21, 27, 28 juli 12.00 en 14.00

uur; 7 juli 12.00 uur

Zeehonden schilderen; 19, 27 juli

14.00 uur

Zeelaboratorium Ecomare; 3, 5, 6,

10, 11, 12, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 26,

27, 31 juli 11.30-15.00 uur, 4, 13, 18,

28 juli 13.00-15.00 uur (zie p. 7)

Overige activiteiten

Boswachter in het bezoekerscen-

trum; elke wo, zo 11.45-14.45 uur

(zie p. 20)

De geheimen van een eendekooi;

eendekooi van Spang openge-

steld (locatie: zie p.31), elke za.

10.30-14.30 uur (m.u.v. 23 juli)

(advertorial)

Zee-wetenswaardigheden bij het NIOZ in mei en juni

Vanaf 11 mei t/m 22 juni organiseert het NIOZ Koninklijk Nederlands Instituut voor Zeeonderzoek elke woensdagavond een lezing over een actuele zaak op zee; ver weg op de oceaan of juist heel dichtbij in de Waddenzee.

Waar? In de Oceanzaal van het NIOZ, Landsdiep 4, 1797 SZ 't Horntje (direct naast de veerhaven).

Aanvang 20.00 uur, ontvangst met koffie of thee. Het NIOZ is open vanaf 19.30 uur. Meer informatie: www.nioz.nl/avondlezingen of jan.boon@nioz.nl. Tel. 0222-36 94 66.

- **11 mei:** Prof. Herman Ridderinkhof – De rol van oceanen in klimaatverandering
- **18 mei:** Dr. Laura de Steur – Zoet water en zee-ijs in de Poolzee: grote veranderingen in de laatste 10 jaar
- **25 mei:** Prof. Stefan Schouten – Vroegere broeikaswerelden; wat leren we ervan voor onze toekomst?
- **8 juni:** Dr. Katja Philippart – Hoe verandert 't klimaat onze Waddenzee?
- **15 juni:** Prof. Henk Folmer (Gastspreker Rijksuniversiteit Groningen) – Wad is meer waard: Ongerepte natuur of menselijk gebruik?
- **22 juni:** Prof. Carlo Heip - Effecten van klimaatverandering op de biodiversiteit van de wereldzeeën

Huisdieren in de natuur

U kunt uw huisdier meestal best meenemen wanneer u de natuur in gaat. Wanneer ze onder toezicht en gecontroleerd buiten zijn, kunnen zij ook genieten zonder de natuur te schaden.

Een paar tips:

- Honden moeten in de Texelse natuurgebieden altijd aan de lijn. Alleen in De Dennen en het Krimbos mogen ze loslopen op de plaatsen waar u ook mag lopen, behalve op de speelweiden en begraasde delen.
- Onze huiskatten brengen per jaar 26 miljoen door hen gedode dieren naar huis. Als u uw kat in

ieder geval 's nachts binnenhoudt, spaart u veel dierenlevens. Bovendien is de kans dat uw kat wordt doodgereden veel kleiner. Doe hem ook een halsband met adres en telefoonnummer om, dan kan hij worden teruggebracht als u hem kwijt bent. Voer op vakantie geen

langskomende katten: dat vergroot de kans dat ze niet meer bij hun baas thuis komen en verwilderen. Ze zijn dan nog schadelijker voor de natuur.
- Blijf met paarden op het ruiterspad of de weg. Wandelpaden slijten dan minder en paardenmest wordt zelden opgeruimd.

Informatiebalie Bezoekerscentrum en Ecomare

Met al uw vragen over de Texelse natuur kunt u terecht bij de gezamenlijke informatiebalie van Ecomare en het Bezoekerscentrum van Nationaal Park Duinen van Texel. Het Bezoekerscentrum is aan Ecomare vastgebouwd en gratis toegankelijk.

Excursies

Toegangkaartjes voor alle natuurprogramma's en excursies (zie de

Activiteitenkalender op p.22-23) zijn te koop bij de balie en via www.ecomare.nl. In de winkel vindt u verrassend leuke souvenirs en natuurboeken.

Dagelijks geopend

Openingstijden Bezoekerscentrum en Ecomare: dagelijks van 9.00-17.00 uur, behalve eerste kerstdag en nieuwjaarsdag

Entree

Het Bezoekerscentrum van Nationaal Park Duinen van Texel is gratis toegankelijk. Entreprijzen Ecomare: volwassenen € 9,- / kinderen van 4 t/m 13 jaar € 6,25 (Va. 1 juli 2011 resp. € 9,75 / € 6,50) Groepen en leden van sommige organisaties krijgen korting.

Adres

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de informatiebalie: Ruijslaan 92, 1796 AZ De Koog, Tel. 0222-317741 e-mail: info@ecomare.nl Veel informatie vindt u ook op www.npduinenvantexel.nl en www.ecomare.nl

Bezoekerscentrum Nationaal Park

Het Bezoekerscentrum van Nationaal Park Duinen van Texel geeft een overzicht van wat er in het Nationaal Park allemaal te zien en te beleven is.

Er is een kolonie bosmieren en het kijkspektakel Storm in de Slufter.

Rondom de grote maquette is een expositie over alles wat het Texelse Nationaal Park zo bijzonder maakt. Voor de kinderen is er een lepelaarsnest, een biotopenpuzzel en een lepelaarspel. In de boswachterskeet wordt verteld over het werk van Staatsbosbeheer.

Ecomare centrum voor wadden en Noordzee

Bij Ecomare zijn zeehonden, vogels en vissen van heel dichtbij te zien. Er zijn ook tentoonstellingen over (het leven in) de zee en over het eiland Texel.

In de zeehonden- en vogelopvang komen verzwakte en zieke dieren

op krachten. De zeehonden worden om 11.00 en 15.00 uur gevoerd. De zeehondenopvang wordt dit voorjaar verbouwd. In de nieuwe bassins hebben de dieren veel meer ruimte en voor de bezoekers valt er nóg meer te zien. Nieuw is de expositie Nacht op Texel (zie p.7).

An den Farben des Slufers kann man den Stand des Sommers ablesen. Schauen Sie im Laufe dieses Sommers einige Male von der Sluffertreppe aus über die Ebene. Dann sehen Sie die Pastelltöne von hellem Rosa über Grün bis ins tiefe Dunkelrot verlaufen.

Blühender Strandflieder

De Slufter, Regenbogen in Pastelltönen

Es beginnt im Mai mit den hell rosa Blütenköpfen der Grasnelke. Die Büschel wachsen vor allem auf den höheren Bereichen der Ebene. Mit Gräsern hat diese Pflanze

Queller und in der Mitte Gänsefuß

nichts zu tun, die Grasnelke ist eine Blütenpflanze. Nach der Grasnelke überwiegt das hellere Grün der echten Gräser, aber dazwischen weicht der Strand-Beifuß die Grünfärbung mit seiner grauen Behaarung auf. Der junge Queller setzt dagegen einen stärkeren Farbakzent. Und dann, mitten im Sommer, erreicht die Farbe des Slufers ihren Höhepunkt, eine Farbe, durch die das Naturgebiet berühmt geworden ist: Der Strandflieder blüht! Das Lila der zu zehntausenden blühenden Pflanzen beherrscht jetzt alle höher gelegenen Bereiche. Dazwischen der hellgrüne Strand-

Beifuß. Ein Künstler unter den Floristen könnte sich keine bessere Zusammenstellung ausdenken. Und doch ist der Spätsommer vielleicht am schönsten. Dann überwiegt das Rot. In violett-lila, hellrot und violett-rot flammen Strandflieder, Queller und Strand-Sode noch einmal auf, um dann im Oktober langsam zu einem bleichen Braungrün zu verblassen.

Aber wer weiß, möglicherweise ist der Slufter im Dezember schon wieder weiß von einem Schneeschauer. Oder graublau, wenn das Meer bis an den Sanddeich heran reicht.

Mit den kleinen Diskolichtern schwimmen

Da der Slufterpriel in das Meer mündet, schwimmen im Wasser des Priels Meerestiere. Kinder halten immer nach Krabben und Garnelen Ausschau. Eines der weniger auffälligen, aber darum nicht weniger schönen Meerestierchen ist die Seestachelbeere. Eine durchsichtige Kugel von einigen Zentimetern Größe. Sie sieht unappetitlich aus, wenn sie wie gewöhnlicher Schnodder auf dem Strand liegt. Aber eine schwimmende

Seestachelbeere ist eine farbenfrohe Überraschung. An den Rippchen des Tieres befinden sich Dutzende von kleinen Plättchen, die sich schnell bewegen können. Eigentlich sind es kleine Paddel. Sie scheinen farblos zu sein, aber sobald sie in Bewegung kommen, zeigen sie alle Farben des Regenbogens, wie Diskolampen. Seestachelbeeren fangen ihre Beute mit langen Tentakeln, die sie, wenn sie nicht auf der Jagd sind, einziehen können. Den gan-

zen Sommer über kann man ihnen an der Küste und somit auch im Slufter begegnen.

Farbige

Salzwasserenten

Ab und zu wird gesagt, dass unsere Vögel – verglichen mit denen der tropischen Gebiete – langweilig gefärbt sind. Aber das ist nur teilweise wahr. Blättern Sie nur einmal in einem Vogelbuch und schauen sich den Stieglitz, Pirol, Gimpel, Eisvogel und das Schwarzkehlchen an.

Auch unsere Enten sind alles andere als langweilig. Das gilt insbesondere für die Männchen. Die Weibchen sind meistens braun oder bräunlich. Das muss auch so sein, denn nur sie brüten und auf einem Gelege in einem offenen Gelände darf man nicht auffallen, sondern muss man eine gute Tarnfarbe haben. Ansonsten wird man schnell von einem Raubtier entdeckt.

Brandgans

Die Brandgans ist eine Ausnahme. Die Weibchen der Brandgänse haben dieselbe Zeichnung und dieselben Farben wie die Männchen. Sind sie nicht allzu weit entfernt, kann man sie noch unterscheiden. Das Männchen hat nämlich auf seinem Schnabel, zur Stirn hin, einen großen, roten Knubbel. Das

Weibchen hat diesen nicht. Die Weibchen der Brandgänse haben keine Tarnfarbe und brauchen diese auch nicht, denn sie brüten in Höhlen und an dunklen Stellen. Kaninchenhöhlen sind in den Dünen sehr beliebt, aber sie finden auch einen Nistplatz unter dichtem Gestrüpp, Haufen aus Angespül sowie in Stapeln aus Zweigen oder altem Holz. Sogar in kleinen Ställen auf den Weiden. Der Slufter ist ein Gebiet, in dem man fast immer Brandgänse sehen kann. Auf der kahlen, nassen Ebene brüten sie natürlich nicht. Dort gibt es keine trockene Höhle. Aber in den umringenden Dünen gibt es genug davon. Und Brandgänse sind vor allem ‚Salzwasserenten‘. Im salzigen oder brackischen Wasser suchen sie gerne nach Nahrung, wie Wattschnecken. Man sieht sie

immer in kleinen Gruppen oder Paaren. Auch darin sind Brandgänse eine Ausnahme: Männchen und Weibchen bleiben in der Brutzeit zusammen und ziehen gemeinsam die Jungen auf. Bei anderen Entenarten stehen die Weibchen alleine vor dieser Aufgabe.

Eiderente

Es gibt noch eine Salzwasserente im Slufter. Eine, die man fast niemals innerhalb des Deiches sieht: Die Eiderente. Es sind ‚klassische‘ Enten: schöne Männchen und braune Weibchen. Aus der Entfernung sehen die Männchen schwarz-weiß aus. Aber aus der Nähe sieht man den gelben Schnabel, die hell rosa gefärbte Brust sowie den hellgrünen Hals und Nacken. Das ist ein sehr besonderes grün, ein wenig so wie das vom italienischen Eis.

Eiderente (Männchen)

Die Weibchen der Brandgänse sind genauso schön wie die Männchen

Informationsstand Besucherzentrum und Ecomare

Ihre Fragen über die Natur von Texel können sie stellen beim geteilten Informationsschalter vom Besucherzentrum des Nationalparks Dünen von Texel und Ecomare. Das Besucherzentrum ist Ecomare angegliedert und gratis zugänglich.

Exkursionen

Zutrittskarten für alle Naturprogramme und Exkursionen (siehe S. 22-23) können Sie kaufen beim Informationsschalter und über www.ecomare.nl. Im Geschäft finden Sie überraschende Souvenirs und Naturbücher.

Täglich geöffnet

Öffnungszeiten Besucherzentrum

und Ecomare: täglich von 9 bis 17 Uhr. Am ersten Weihnachtstag und am Neujahrstags haben sie geschlossen

Preise

Das Besucherzentrum des Nationalparks kostet keinen Eintritt. Eintrittspreise Ecomare: Erwachsene € 9,- / Kinder von 4 bis einschließlich 13 Jahre € 6,25

Basstölpel

(Ab den 1. Juli 2011 bzw. € 9,75 / € 6,50) Gruppen bekommen Rabatt.

Kontakt

Mehr Auskünfte können Sie bekommen beim Informationsschalter:

Ruijslaan 92, 1796 AZ De Koog
Tel. (0031) 222 31 77 41
E-mail: info@ecomare.nl

Viele Auskünfte finden Sie auch auf www.npduinenvantexel.nl und www.ecomare.nl

Besucherzentrum Nationalpark

Das Besucherzentrum des Nationalparks Dünen von Texel gibt im Vogelflug eine gute Übersicht darüber, was alles im Nationalpark zu sehen und zu erleben ist. Das wirkliche Ameisennest das hier untergebracht ist, ist eine beliebte Attraktion. 'Sturm im Slufter' ist eine virtuelle Erfahrung von einem wirklichen Herbststurm. Rund um das große Modell

gibt es eine Ausstellung über alles was das Nationalpark von Texel so besonder macht, wie das Leben in der nassen Dünen-tälern und die zahlreiche Zugvögel, darunter natürlich der Löffler. Für die Kinder gibt es ein Löfflernest, ein Biotopenpuzzle und ein Löfflerspiel. In der

Försterhütte wird erzählt von der Arbeit von Staatsbosbeheer, dem größten Eigentümer und Verwalter des Nationalparks.

Ecomare, Zentrum für Watten und Nordsee

Bei Ecomare sind Seehunde, Vögel und Fische aus der Nähe zu sehen. Es gibt auch interessante Ausstellungen über das (Leben im) Meer. In der Seehund- und Vogelaufzuchtstation können sich geschwächte Tiere wieder erholen. Nach der Genesung werden sie wieder freigelassen. Die Seehunde werden um 11.00 und um 15.00 Uhr gefüttert. Ein spritziger Höhepunkt des

Besuches von Ecomare! Die Seehundaufzuchtstation wird diesen Frühling umgebaut. Die offizielle Eröffnung findet im Sommer stat. Dank der neuen Becken haben die Tiere zusätzlichen Platz zum Schwimmen und ist viel mehr von den Seehunden zu sehen. Neu ist die Exposition 'Nacht auf Texel'.

Löffler auf Texel

Texel ist mit drei Kolonien das wichtigste Brutgebiet der Löffler in den Niederlanden. Rund 20% der großen, weißen Vögel brüten hier. Die größte Kolonie befindet sich bei Staatsbosbeheer in De Geul. Vom Aussichtspunkt am Mokweg sind die hunderte Löffler gut zu sehen. Bei den Exkursionen kann man die Löffler auch noch aus der Nähe sehen.

Diese Vögel überwintern an der Küste von Westafrika, aber schon im Februar kommen die ersten Löffler wieder zurück. Zu Beginn des Frühlings fressen sie vor allem die Dreistacheligen Stichlinge. Einen Teil davon holen sie aus den Gräben am Festland. Wenn das Meerwasser wärmer wird, wandern die Garnelen in das flachere Wasser und dann gehen die Löffler im Wattenmeer auch auf Garnelenjagd. Löffler brüten auf Texel auch in De Muy und auf De Schorren. Der hübsche weiße Reihervogel ist nicht umsonst das Symbol des Nationalparks Dünen von Texel.

Naturmarkt im Wald Herausforderungen und wilde Gartenpflanzen

Am Samstag, den 7. Mai, organisieren Staatsbosbeheer und der Nationalpark Dünen von Texel wieder einen Naturmarkt im Wald. Der Naturmarkt ist sehr beliebt, sowohl bei Kindern als auch bei Erwachsenen. Kein Wunder, denn es gibt in und mit der Natur viel zu tun!

Bei den Förstern kann man ein Bienenhotel bauen, um den eigenen Garten damit naturfreundlicher zu machen. Auch kann man selber aus einem Stamm eine Holzscheibe sägen und diese zusammen mit dem Förster mit einem schönen Brandzeichen versehen. Man kann sicher in einen Baum klettern oder Modelle von Vögeln des Nationalparks nachma-

len. Die Kinder können Tierköpfe anschauen und anfassen, und raten, von welchen Tieren sie stammen. Zudem können sie Mäuseschädel und Käferreste aus den Gewöllen von Greifvögeln heraus suchen und sie sich unter dem Binokular (ein sehr großes Vergrößerungsglas) anschauen.

Viele Naturorganisationen geben auf dem Markt Informationen über die Natur und über ihre Arbeit. Vor dem Garten kann man Nistkästen und wilde Gartenpflanzen kaufen. Am Stand des Nationalparks können Sie verschiedene Säfte von Beeren aus dem Nationalpark probieren. Können Sie nur am Geschmack erkennen, von welchen Beeren der Saft stammt? Sie können auch an Geruchsdosen mit verschiedenen Pflanzen und Blüten aus dem Nationalpark riechen. Können Sie erkennen, welche Pflanzen es sind?

Zeit: 7. Mai von 10.00 bis 16.00 Uhr
Ort: auf dem Turfveld in De Dennen (siehe Karte auf S. 31)

Camping DE BREMAKKER

Sfeervolle camping op een van de mooiste plekjes in de bossen van Texel

Centraal gelegen op 3 km afstand van Den Burg en De Koog en 1.5 km van het strand.

- verhuur van comfortabele chalets
- kampeerplaatsen met privé sanitair
- gezellige kantine voor een hapje en een drankje
- 's zomers recreatieactiviteiten
- fietsverhuur

WIFI ZONE

Fam. Koning, Tempelierweg 40, 1791 NS Den Burg,
tel: 0222 312863, fax: 0222 313778,
e-mail: bremakker@texel.com
www.bremakker.nl

Natuurlijk Park De Oostvaardersplassen, anwb

VOGELINFORMATIECENTRUM

Kikkertstraat 42
De Cocksdorp
www.deverrekieker.nl
0222-316249

DE VERREKIEKER
De Cocksdorp
Texel

- Vogel informatie
- Verrekijkers
- Telescopen
- Nestkasten
- Natuurboeken
- Vogel DVD's en - cd's

SWAROVSKI OPTIK, ZEISS, bynolyt, Vogelbescherming NEDERLAND

VERREKIJKERSPECIALIST

De bootdienst tussen het waddeneiland Texel en Den Helder wordt sinds 1907 onderhouden door de Koninklijke n.v. Texels Eigen Stoomboot Onderneming (TESO).

Top 5 Reizigerstips:

1. Koop uw ticket vooraf via www.teso.nl
2. Profiteer op daldagen van aantrekkelijke kortingen
3. Check voor vertrek extra afvaarten en wachttijden
4. Sms 'teso' naar 1008 voor actuele wachttijden
5. Bekijk voor vertrek van Texel de drukte via de webcam op www.teso.nl

Meer informatie: www.teso.nl
Telefoon: 0222 - 36 96 00

N.V. Texels Eigen Stoombootonderneming, Pontweg 1, 1797 SN Den Hoorn
Tel. (0222) 36 96 00, Fax (0222) 36 96 59

TESO

Texel cultuur & musea

Oudheidkamer De Oostvaardersplassen TEXEL

Maritiem & Jutters Museum
De ideale uitvalsbasis

Cultuur-historisch Museum Texel

ecomare

Schipbreuk- en Juttersmuseum FLORA

Luchtvaart & Oorlogsmuseum Texel

Sponsors

De volgende bedrijven hebben dit magazine financieel gesteund:

Landgoed Hotel **Tatenhove** **TEXEL**
 Genieten op z'n Texels!
www.hotelratenhove.nl

STRANDPAVILJOEN DE ZEESTER & BEACHCAFÉ DE BUREN
 'Sea' you at Paal 17!
 • a la carte • bedrijfsfeesten
 • bruiloften • barbecue
 • beachparty • actief & sportief

Paal 17 (bij Ecomare) De Koog - Texel • Tel. (0222) 317 614 • www.paal17.com

www.waddenhaventexel.nl

Bij het postkantoor in Den Burg

Natuurgebieden op Texel

1. De Volharding	18. Dijkmanshuizen
2. Polder Wassenaar	19. De Seeting
3. Eierlandse Duinen	20. Het Alloo
4. Krimbos	21. Duinpark
5. De Slufter	22. Tureluur
6. Roggesloot	23. De Dennen
7. Rotganzenreservaat Zeeburg	24. Westerduinen
8. De Schorren	25. Bollekamer
9. De Muy	26. De Geul
10. De Nederlanden	27. De Hors
11. Korverskooi	28. Horsmeertjes
12. Polder Waal en Burg	29. Mokbaai
13. Hogezaandskil	30. De Petten
14. De Bol	31. Molenkolk
15. Wagejot	32. Ceres
16. Minkewaal	33. Fort de Schans
17. Zandkes	34. De Hoge Berg
	35. Ottersaat

20 Nationale Parken

Meer informatie:
www.nationaalpark.nl

Nationale Parken zijn bedoeld om waardevolle natuurgebieden en ecosystemen te behouden en ontwikkelen. In Nederland zijn er nu twintig.

Een kwart van het eiland

Nationaal Park Duinen van Texel beslaat 4300 ha, een kwart van het eiland. Het bestaat uit het hele Texelse duingebied, zandplaat De Hors, de bossen en De Slufter.

Netwerk

De Nederlandse Nationale Parken vormen een belangrijk deel van de Ecologische Hoofdstructuur. Dit netwerk van natuurgebieden sluit zoveel mogelijk op elkaar aan, ook over de grens, om diersoorten de beste kansen te bieden.

Natuurrecreatie

De Nationale Parken zijn er ook

voor natuurrecreatie, voorlichting en onderzoek. Daarvoor werken de grondeigenaars, natuurbeheerders en overheid samen.

Jac.P. Thijsse

De bekende natuurbeschermers dr. Jac.P. Thijsse pleitte er al in de jaren dertig voor om van het hele Nederlandse duingebied een Nationaal Park te maken. Hij heeft op Texel gewoond en zag direct de grote waarde van de Texelse natuur. Zijn wens werd in 2002 werkelijkheid: de duinen van Texel werden officieel Nationaal Park.

